

Primera edició: novembre del 2017

© Helena Soler i Puig

© de l'edició:
Quorum Llibres
C/ de la Violeta, 6 • 43800 Valls
Tel. 977 60 25 91
quorum@quorumllibres.cat
www.quorumllibres.cat

Disseny i composició: Imatge-9, SL

Impressió: Romanyà-Valls, SA

ISBN: 978-84-16342-17-4

DL T 1103-2017

(COL·LECCIÓ POESIA) - 4

PER DAMUNT DELS ESTELS

HELENA SOLER

L'EXPLORADORA DE L'UNIVERS.

Trobar l'estel favorable i... seguir-lo

"Per damunt del estels": heus ací on ens vol portar Helena Soler i Puig, en el seu afany poètic d'escrutar la maquinària del món. És ella l'Exploradora de l'Univers, encara que passi el lema al seu fill Lluç com a "explorador", amb una aprimorada dedicatòria. Per a la poeta, és una recerca espiritual i transcendent que va més enllà d'escodrinyar el firmament i la seva immensitat. La vida és un desert inhospitalari si no es compta amb la companyia de l'amor.

"Ens caldrà travessar el desert / per trobar l'estel" —diu en el primer poema, el qual ja ens dona una pista del contingut d'aquest llibre. La vida és un desert i cal tenir a les mans la llum d'un estel favorable per vèncer l'aridesa "immensa i solitària". Un estel fugaç, però que ens "ha deixat / a la retina enlluernada / el misteri del seu rastre".

Sempre és convenient celebrar el naixement —o potser és millor dir la presentació en públic— d'un nou, o nova, poeta. Perquè aquest és el primer llibre de poesia que treu Helena Soler. Però no és la primera obra literària que li coneixem. L'any 2007 va publicar el magnífic llibre de narracions curtes *Àngels i retrats*. I abans, l'any 1988, va publicar una novel·la adreçada al públic infantil i juvenil, *Carlemany a Girona*, en el marc del mil·lenari de Catalunya. El 1990 va guanyar el premi de relats breus Vila de Corbera amb *La marquesina*. El 1995 va participar en el volum monogràfic sobre història *Cronoficcions*, amb la narració "Hivern del 1368", inspirada en les acaballes del regnat de Pere III el Cerimoniós. El 1998 va quedar finalista del premi de narrativa curta "Mercè Rodoreda" de Molins de Rei, i el 2002, del III Premi Garrotxa de Narrativa en el marc dels Premis Ciutat d'Olot, amb *Nina de porcellana*.

En el pròleg de l'esmentat llibre *Àngels i retrats*, l'escriptora Maria Barbal compara les narracions amb belles teles de la natura, quan diu: "Hi ha en aquests grans quadres actualitat i memòria, emoció,

sorpresa i, sobretot, una harmonia clàssica en la música de les paraules. Potser caldria qualificar-ho d'esquitx de màgia." O sigui que, en la prosa d'Helena, ja s'hi amaga la poesia. El que va escriure Maria Barbal en el pròleg d'*Àngels i retrats* es podria aplicar perfectament a aquest llibre de poemes. "Tot és al seu lloc, el temps s'atura. Passa un àngel i el frec de les seves ales invisibles li esgarrifa la pell nua dels braços", diu l'autora en el conte "Plenitud" de l'esmentat llibre de narracions. Permeteu-me que jo ho qualifiqui de lirisme or fi.

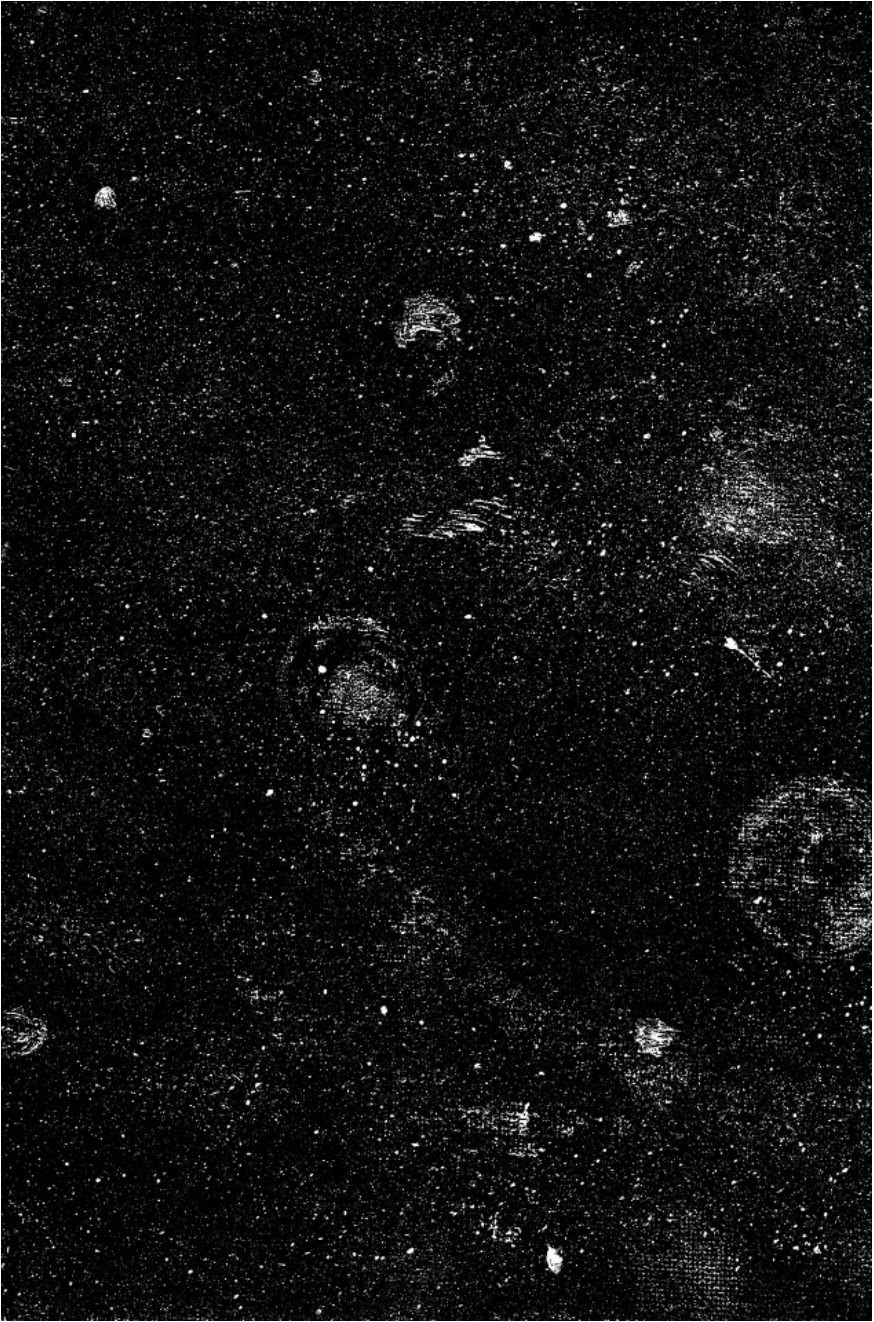
En efecte, l'Helena, amb una delicada sensibilitat, ens embolcalla de sensacions colpidores, bellament descrites, amb una difícil economia de mots, amb una aparent simplicitat i amb una continguda emoció. Són poemes que volen i que desperten en el lector intuïcions i sospites, i, tanmateix conviden a meditar: on ens vol portar i què ens vol transmetre amb el seu recorregut pels espais siderals? La poeta ha construït uns versos suggestius, estructurats amb molta habilitat expressiva i amb uns recursos francament envejables. Les imatges que hi maneja són precises i contundents, sense encotillar-les en cap forma preestablerta. Hi ha molts versos d'una sola paraula, formant una escala que sembla que convidi a pujar fins al seu pensament. També hi abunden els versos alexandrins.

Aquests poemes ens mereixen un íntim reconeixement per la seva calidesa humana, la seva precisió, pel domini lingüístic i per la fecunda imaginació de l'autora.

La poeta compara la vida amb un cosmos que està en constant moviment i expansió. I nosaltres ens entossudim a voler-lo abastar tot fins que ens adonem que no calia tant d'esforç, ja que la finalitat de la vida no és créixer sense mesura, sinó assolir la nostra parcel·la de felicitat:

Potser no calia
escarrassar-s'hi tant.
Ara diuen els savis
que anàvem ben errats.
No es tractava de créixer
sense mesura,
ben inflats, com globus
de vanitat.

També avisa que el poder és un forat negre que amb la seva irresistible força gravitatòria atrau fins a la destrucció: "Ni tan sols la

TRAVESSIA DEL DESERT

Ens caldrà travessar el desert
per trobar l'estel.
Perfilar-ne, ben nítids, els contorns,
de dins enfora.
O sotjar-ne la resplendor, de lluny,
des dels sorrals.
Tenir la certesa de l'estel, rere els núvols,
enllà de la foscor.
I no deixar-lo mai de petja.

Tenir-ne la certesa, sí, i seguir-lo.
Perquè sense el seu estel,
són eixorcs els camins.
I sense la gran planúria del desert,
cap estel no resplendiria
amb tanta majestat.

Que cada desert trobi, doncs,
el seu propi estel.
Així, cada estel lluirà
per a l'àrid camí, immens i solitari,
de tot un desert...

UN ESCLAT DE LLUM

L'estel fugaç travessa el firmament.
Diuen que està fet de pols sideral
i que, en travessar l'atmosfera,
crema i es desintegra
en un esclat fulgent.

Molt breu, és cert;
tan intens, tanmateix...

Diran savis prudents
que no té sentit.
El meteor llunyà recorre
milers d'anys llum,
en la fosca silent
del gran buit còsmic.
I, tot just arribat,
ens regala la seva llum
per un instant brevíssim.
I s'esvaeix.

Podreu dir que no és just,
que no s'hi val.
Teniu raó:
n'hauríem volgut gaudir més.
S'hauria hagut d'aturar el temps
per congelar l'instant que contemplàvem
i sadollar-nos bé de la seva bellesa.

No ha pogut ser.
L'estel fugaç ha desaparegut.
Però ens ha deixat
a la retina enlluernada
el misteri del seu rastre.

Tanquem els ulls: podrem veure'l de nou,
una i mil vegades,
i una i mil voltes es farà dins nostre,
enllà i aquí,
demà i avui,
sempre,
el miracle del seu esclat.

No ho podem entendre.
Qui és que pot entendre el misteri?

No hi ha vides a mitges.

Potser només els cal
un breu instant
per assolir
la plenitud.